

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI**ROMÂNIA**
BUCUREȘTIBd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189**Autoritate publică**
autonomăTel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354
cna@cna.ro
www.cna.ro

Decizia nr. 197 din 17.03.2022
privind amendarea cu 5.000 a S.C. ANTENA 3 S.A.
BUCUREȘTI, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Iride Bussines Park,
Clădirea 14, parter, sector 2
CUI 15971591
Email: juridic@antena3.ro

- pentru postul ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Clădirea 16, sector 2

Întrunit în ședința publică din 17 martie 2022, în urma reanalizării raportului de monitorizare, Consiliul Național al Audiovizualului a decis sancționarea radiodifuzorului cu suma de 5.000 lei, după ce în ședința din 16.03.2022 s-a reluat procedura de vot cu privire la sancțiunile propuse în ședința din 15.03.2022 în care s-a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare, în baza sesizărilor nr. 2676/10.03.2022, 2676/1/10.03.2022, 2678/10.03.2022 și 2636/2022-03-09, având ca obiect emisiunile informative și de dezbateri difuzate de postul ANTENA 3, în data de 09.03.2022, în care s-a abordat subiectul despre majorarea prețului la combustibili.

Postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS aparține radiodifuzorului S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 eliberată la 16.03.2017 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 eliberată la 16.03.2017).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și vizionării de înregistrări, membrii Consiliului au constatat că S.C. ANTENA 3 S.A. a încălcat prevederile art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit dispozițiilor invocate, în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:

- a) asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii;
- b) informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.

Cu privire la conținutul emisiunilor informative și de dezbateri, difuzate pe parcursul zilei de 9 martie 2022, îndeosebi cele din intervalul orar 11.00 -19.00, în care s-a abordat subiectul despre majorarea prețului la combustibili și cu privire la care Consiliul a reținut încălcarea prevederilor legale invocate, redăm din raportul de monitorizare:

Potrivit raportului de monitorizare:

Postul de televiziune Antena 3 a difuzat, în data de 09.03.2022, în intervalul orar monitorizat: 06:00-00:00, în cadrul programelor sale, o informație despre faptul că, în cursul zilei respective, șoferii au format cozi uriașe la benzinăriile din țară de teama că prețul combustibilului se va majora semnificativ. Motivul producerii panicii ar fi fost apariția în social-media a mai multor imagini cu prețurile practicate de o benzinărie din Beiuș, deținută de o companie locală, parteneră cu lanțul Mol, unde prețul pentru un litru de combustibil a ajuns la 11 lei.

Breaking news, interval orar de difuzare: 11:00-11:48

În cadrul ediției informative, pornind de la o de un anunț făcut de vicepreședintele Rusiei, conform căruia prețul barilului de petrol ar urma să se majoreze semnificativ, majorare care automat ar duce la creșterea prețului combustibilului la pompă la 10 lei sau chiar mai mult, prezentatoarea a lansat mai multe ipoteze cu privire la prețul la care ar putea ajunge benzina la pompă.

(Rep.02.20 din S2) Prezentatoare: Bun, domnule Cazacu, dacă ajunge barilul de petrol 180-200 de dolari, cam ce ar însemna asta în prețul de la benzinărie, pentru benzină, motorină, cam pe unde s-ar duce, în acest scenariu ar fi 10 lei benzina și motorina?

Claudiu Cazacu: Ar fi puțin sub 10 lei, deci 9, 9.5. Calculul este foarte...

Prezentatoare: Și dacă ajunge barilul la 300 de dolari, cum spune Kremlinul, atunci ne ducem în 12 lei, 13 lei cu litrul de benzină și motorină?

Claudiu Cazacu: Trebuie să facem niște calcule, mă îndoiesc că nivelul de taxare va rămâne același, mă îndoiesc că nu vor exista niște măsuri de compensare, dacă nu va exista niciun fel de compensare, vom fi așa cred eu estimativ, făcând foarte rapid un calcul, poate cu cel puțin 20% peste pragul de 10 lei.

Prezentatoare: Peste pragul de 10 lei, adică 12, 13 lei litrul de benzină și motorină la 300 de dolari barilul, dacă se ajunge acolo.

În intervalul cuprins între orele 13.00-20.00, s-au difuzat următoarele în emisiunile de știri și dezbateri, referitor la reclamațiile trimise de petenți:

Începând cu ora 16.00 s-a transmis o știre, care a fost discutată și cu invitații astfel:

La emisiunea Decisiv, ora 16.00

S3 Rep. 47.05-50.59, sel. 9-16

Cătălina Porumbel: Barilul de petrol a ajuns la 130 de dolari, după ce Statele Unite ale Americii au anunțat că interzic importul de petrol din Rusia, previziunile analiștilor pentru prețurile carburanților arată că litrul de benzină, atenție, ar putea ajunge și la 10 lei, potrivit unor surse, motorina ar putea să depășească de asemenea 10 lei chiar la miezul nopții este o informare primită de transportatori și în legătură directă cu noi este fostul ministru de finanțe Gheorghe Ialomițianu, mulțumesc domnule ministru pentru intervenție.

Gheorghe Ialomițianu: Bună ziua...

Cătălina Porumbel: 10 lei litrul de carburant, domnule ministru? Înțeleg că au fost trimise deja informări către cei care au firme de transport cu acest nou preț.

Gheorghe Ialomițianu: Este enorm și să nu uităm că această creștere a prețului la carburant influențează economia, prețurile vor crește foarte mult și așa au crescut prețurile la energie și gaze și să știți că va crește și transportul și mai ales în industria alimentară. Dar și în alte industrii, va crește foarte mult, dar s-ar putea să apară și alte activități ilegale pentru că s-ar putea foarte mult să crească evaziunea în acest domeniu, pentru că atunci când cresc prețurile la carburanți și evaziunea, e o zonă de evaziune foarte mare și atunci sigur

Cătălina Porumbel: Domnule ministru, suntem în situația în care vorbim despre informări, deci documente primite de operatorii de transport în care scrie negru pe alb că motorina începând de la miezul nopții va costa 10 lei litrul. Statul român mai poate face ceva sau este simplu spectator la toate aceste majorări de prețuri?

Știrea a fost redifuzată la emisiunea Decisiv, ora 17.00

S4 Rep. 46.21-48.38, sel. 9-17

Cătălina Porumbel: Hai să vorbim și despre acest lucru, atenție, doamnelor și domnilor. S-au trimis deja notificări către operatorii de transport din România, din această noapte prețul litrului de motorină, prețul litrului de motorină este de 10 lei. Barilul de petrol a ajuns astăzi la 130 de dolari, știți că Statele Unite au interzis importul de petrol din Rusia, Kremlinul a zis că se gândește cum va acționa, oficialii de la Kremlin spuneau că dacă se va întâmpla acest lucru și s-a întâmplat, prețul barilului va ajunge la 300 de dolari, doamna Grapini, chiar aveți o comunicare cu transportatorii.

La emisiunea Newshour with CNN, ora 18.00, s-a discutat de asemenea subiectul, pe fondul scumpirilor generale și a îngrijorărilor legate de război.

S5 Rep. 11.00-13.54, sel. 9-18

Ana Maria Roman: Haideti să vorbim despre prețurile la pompă, s-au creat cozi uriașe astăzi la benzinării în Bihor și în Caraș Severin după ce prețurile au urcat fabulos în câteva ore. În Caraș Severin benzina și motorina au ajuns la o stație PECO la aproape 10 lei, în Bihor, la o altă benzinărie, a fost înregistrat un preț record de 11 lei litrul de benzină. Șoferii au format cozi uriașe la celelalte benzinării să facă plinul la prețuri mai rezonabile cât se mai poate.

(...)

Ana Maria Roman: Sancțiunile Europei și Americii asupra Rusiei ne vor costa scump, ne spun analiștii economici care se așteaptă ca prețul unui litru de carburant să ajungă și la 13 lei, și mergem acum la colegul nostru, Alex Vlădescu, reporter acreditat la Guvern, Alex, bună seara”

Analizând raportul de monitorizare și vizionând imagini, membrii Consiliul au constatat că emisiunile informative și de dezbateri difuzate pe parcursul zilei de 9 martie 2022, îndeosebi cele din intervalul orar 11.00-19.00, au fost difuzate cu încălcarea prevederilor art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Codul audiovizualului, potrivit cărora în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii, iar informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.

În fapt, în cadrul acestor ediții, au fost difuzate informații despre faptul că, în cursul zilei respective, șoferii au format cozi uriașe la benzinăriile din țară de teama că prețul combustibilului se va majora semnificativ. Motivul producerii panicii ar fi fost apariția în social-media a mai multor imagini cu prețurile practicate de o benzinărie din Beiuș, deținută de o companie locală, parteneră cu lanțul Mol, unde prețul pentru un litru de combustibil a ajuns la 11 lei.

Astfel, pornind de la această situație de fapt, prezentată sub titlul „Combustibilul la o benzinărie privată din Beiuș a ajuns 11 lei”, membrii Consiliului au constatat că, în cadrul acestor emisiuni difuzate în intervalul orar 11.00-19.00, atât informațiile din titlul „Benzina și motorina a sărit de 10 lei litrul”, cât și comentariile moderatorilor care susțineau că, potrivit unei surse, există "negru pe alb" o informare de la transportatori, că de la miezul nopții (9 spre 10 martie) motorina va fi 10 lei, au creat panică în mod nejustificat în rândul publicului despre scumpirea carburanților, în condițiile în care aceste informații nu au fost verificate în prealabil la instituțiile abilitate și fără a exista un punct de vedere oficial al acestora, care ar fi fost în măsură să clarifice veridicitatea știrii generate de zvonul scumpirii carburanților. În acest sens, exemplificăm cu afirmațiile făcute de jurnalistele postului ANTENA 3:

Cătălina Porumbel: **...previziunile analiștilor pentru prețurile carburanților arată că litrul de benzină, atenție, ar putea ajunge și la 10 lei, potrivit unor surse, motorina ar putea să depășească de asemenea 10 lei chiar la miezul nopții este o informare primită de transportatori... suntem în situația în care vorbim despre informări, deci documente primite de operatorii de transport în care scrie negru pe alb că motorina**

Începând de la miezul nopții va costa 10 lei litrul. ...atenție, s-au trimis deja notificări către operatorii de transport din România, din această noapte prețul litrului de motorină, prețul litrului de motorină este de 10 lei.

Ana Maria Roman: **Sancțiunile Europei și Americii asupra Rusiei ne vor costa scump, ne spun analiștii economici care se așteaptă ca prețul unui litru de carburant să ajungă și la 13 lei, litrului de motorină este de 10 lei. Bariul de petrol a ajuns astăzi la 130 de dolari...**

Față de aceste informații prezentate cu insistență publicului, în cadrul emisiunilor difuzate între orele 11.00-19.00, în privința scumpirii prețului carburanților, de natură a genera îngrijorare în rândul telespectatorilor că prețul carburanților ar putea exploda la peste 10 lei pe litru, informații ce nu au fost verificate și confirmate de sursele oficiale guvernamentale, membrii Consiliului au constatat că o asemenea abordare a contravenit exigenței regulilor de informare prevăzute de normele legale invocate. De altfel, începând cu orar 19.00, postul ANTENA 3 a prezentat punctul de vedere al unor reprezentanți ai Guvernului, care au infirmat o atare situație referitoare la scumpirea carburanților, fiind dispuse măsuri de verificare la stațiile de alimentare din benzinării.

În consecință, membrii Consiliului au constatat că, în cadrul emisiunilor analizate, modul în care a fost reflectat subiectul scumpirii benzinei și motorinei nu a asigurat o informare obiectivă, echilibrată și verificată, radiodifuzorul înțelegând să difuzeze în mod repetat informații neverificate, prezentate însă ca fiind unele certe, și în lipsa unui punct de vedere al autorităților competente din domeniu.

Or, potrivit art. 64 din Codul audiovizualului, radiodifuzorii trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii, iar informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință

În calitate de garant al interesului public, Consiliul consideră că informarea corectă a publicului este o condiție esențială în desfășurarea unui program audiovizual, date fiind importanța și impactul major pe care le are în rolul său de a informa publicul, radiodifuzorii având obligația de a prezenta în mod imparțial și echilibrat faptele și evenimentele aduse în atenția telespectatorilor. Cu privire la etica jurnalistică, în Rezoluția nr. 1003/1993 Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, iar difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

Pentru aceste considerente, având în vedere sancțiunile anterioare, mai multe somații și amenzi din 2021 și până în prezent, aplicate pentru fapte și încălcări similare ale prevederilor legale în materie de informare corectă, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, Consiliul a propus sancționarea radiodifuzorului cu amendă de 5.000 lei.

Supusă la vot, propunerea de sancționare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul prevederilor 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 eliberată la 16.03.2017 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 eliberată la 16.03.2017 pentru postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS) **se sancționează cu amendă de 5.000 lei** pentru încălcarea art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2: În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3: Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 5.000 lei postul ANTENA 3, deoarece în cadrul emisiunilor difuzate pe parcursul zilei de 9 martie 2022, modul în care a fost reflectat subiectul scumpirii benzinei și motorinei nu a asigurat o informare obiectivă, echilibrată și verificată, ceea ce contravine exigenței regulilor de informare prevăzute de art. 64 din Codul audiovizualului.

Potrivit acestor dispoziții, radiodifuzorii trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii, iar informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

VICEPREȘEDINTE,

NICOLAIE BĂLAȘA-SORESCU

Întocmit, Serviciul juridic,
reglementări și relații europene,
Șef serviciu Ciobanu Dumitru